

unul mai puțin solid în actorie). Povestea în chestiune e animată de giumbușlucurile reprezentanților Veneției și ai commediei dell'arte (miniștrii Pantalone, Tartaglia și Brighella), care "trag" întâmplările, prin conținutul și tonul glumelor debitate, pe solul carpato-danubian, ca să nu zic curat dâmbovițean, evocându-ne cu succes performanțele artistice ale grupurilor "Divertis", "Vouă" etc. În scenografia de un decorativism hieratic și rece a Velicai Panduru (după părerea mea, inspirată), sumedenia de actori și de figuranți se mișcă mult și nu întotdeauna cu rost (coregrafia Mălinei Andrei mi s-a părut mai puțin izbutită ca de obicei), lăsându-ne cu greu să distingem câte o contribuție individuală (Mihai Bisericanu, Andreea Bibiri, Valeria Ogășanu), ivită în umbra singurei prezențe interpretative nu doar ireproșabile profesional, ci și carismatice prin firesc și justețe: Virgil Ogășanu. Protagonista Maia Morgenstern (pe cealaltă "valoare universală" – cum grăiește caietul-program! – asimilată în teatrul românesc, alături de macedoneanul Filip Ristovski, japoneza Kana Hashimoto, nu am văzut-o încă) nu a fost, cred, în forma cea mai bună: excesele vocale, mimice și cinetice nu au

foto: Tudor Predescu

putut ascunde o anumită epuizare a resurselor de care, sper, talentata actriță va avea mai multă grijă în viitor. Cât despre "soluția" (regizorală? actoricească?) aducerii în scenă, la final, a copilașului interpretei, pe post de "viitoarea Turandot" (?!), este o lipsă de măsură – *hybris* îi ziceau grecii antici și o pedepseau drastic în tragedii – care ar trebui înlăturată grabnic și pe tăcute.

Cătălina Buzoianu este o regizoare care muncește și gândește cât trei (regizori) la un loc; în ceea ce mă privește, o admir și o apreciez sincer. Tocmai de asta mi se pare onest să-i semnaliez neîmplinirile (sau ceea ce socotesc eu a fi neîmpliniri); laudele de circumstanță trebuie rezervate ființelor slabe și neajutorate. Nu e cazul aici.

Alice Georgescu

Ambiții mari

Macbeth, piesa unde un personaj shakespearian găsește cu cale să spună că istoria este o poveste plină de furie și de zgomot istorisită de un idiot, este rescrisă de Eugen Ionescu cu un zâmbet crispat: pasiunile tulburi, devotamentul și fidelitatea, trădarea și crima, remușcarea și spaima nu sunt decât cuvinte însoțite de gesturi. Ideea "marelui mecanism", identificat de teatrologul Jan Kott în piesele shakespeariene cu "regi", i-a plăcut, conform propriei mărturii, lui Ionescu și el a reformulat conflictul în așa fel încât sforile se văd: nimeni nu înșală pe nimeni. Pe rând, și Duncan, și Macbett, și Macol sunt sinceri față de popor, ca și față de slugi: promit că vorface tot răul de care sunt capabili și doar imaginația crimei îi diferențiază. Nimeni nu se simte niciodată vinovat: "culpabilitatea este o

Cecilia Bârbora, Marius Bodochi și Ileana Olteanu

foto: Ștefan Daday

MACBETT de Eugen Ionescu. Traducerea: Dan C. Mihăilescu ● TEATRUL NAȚIONAL "I. L. CARAGIALE" din BUCUREȘTI ● Data reprezentației: 11 martie 2000 ● Regia, coregrafia și ilustrația muzicală: Beatrice Bleonț ● Decorul: Constantin Ciubotariu ● Costumele: Doina Levintza ● Distribuția: Claudiu Bleonț (Macbett), Cecilia Bârbora (Lady Duncan, Vrăjitoare, Ofițer), Marius Bodochi (Banco), George Motoi (Duncan), Ileana Olteanu (Doamna de companie, Vrăjitoare, Ofițer), George Călin (Macol, Dansator de tango, Soldat), Andrei Fiți (Ofițerul), Alexandru Georgescu (Candor), Liviu Crăciun (Glamiss, Bolnav 2); în alte roluri: Marius Rizea, Andrei Duban, Gabriel Costea, Bogdan Mușatescu, Mihai Niculescu, Alexandru Hasnaș, Dragoș Ionescu, Emil Mureșan, Vlad Ivanov, Doru Rancea, Raluca Petra, Giliola Brăileanu-Motoi, Adrian Drăgușin, Luminița Erga, Doina Șandru, Mihaela Laura Dumitru, Ștefania Andronic, Crina Matei, Gabriela Bobeș, Traian Tâmpeanu, Alexandru Tudorache.

boală mortală”, spune unul dintre personaje și molima asta nu prea băntuie prin palate. Vrăjitoarele sunt regine și reginele, vrăjitoare: ele nu prezic, doar ademenesc, inspiră și asigură ecoul proiectelor malefice ale bărbaților.

Titani shakespearieni au fost înlocuiți cu marionete. Marionete tragice, pentru că deriziunea derivă din suferință, din spaima față de viața care distruge orice speranță. Absurdul nu anulează tragedia, dimpotrivă, o potențează. Pe câmpul de bătaie imaginat de Ionescu, eroii nu se sacrifică, ei mor de infarct, din întâmplare. Dar mor. Didascaliiile descriu o lume ostilă, “un cer tragic”, cruzimea tiranilor se exersează asupra unei mase fără față, individualizată doar în momentul suspinului sau strigătului final. În două rânduri, un vânător de fluturi traversează, parcă aerian, scena: există și o altă lume, locuri fără noroi, combinații armonioase de sunete.

Simetriile exprimă identități: “dușmani lacomi și prieteni primejdioși”, Macbett și Banco sunt gemenii acelorași pulsioni, cât se simt legați de Duncan; când se simt nedreptățiți, refac până la virgulă dialogul complotiștilor împotriva cărora au luptat, pe care i-au omorât și din averea cărora se înfruptă. Banco devine victima lui Macbett într-o clipă de neatenție, exact când el însuși plănuiește uciderea tovarășului său. La ceremonia încoronării, slugile au uitat să schimbe portretul lui Duncan, Mac-

bett e furios, i se sugerează că de fapt e portretul lui și el crede. În scenă e o ramă de tablou goală; dacă e rege, oricine și orice e la fel.

Stereotipia acțiunilor și caracterul ciclic al catastrofelor justifică modalitățile de circ prin care regia prezintă personajele și rezolvă trama momentelor esențiale: totul e scamatorie și efect momentan, masca albă a clovnurilor scutește personajele de orice mobilizare a traseului interior, importantă e gesticulația, intonația discursului și nu substanța lui. Este suficient acest punct de pornire pentru evoluția unui întreg spectacol? Teoretic, poate că da, dar după vizionarea spectacolului de la Național îclin să spun că nu.

Estetica circului, în ritm de videoclip, rămâne străină dramei. Dacă bătaia, despre care ni se spune că a lăsat în urmă mii de morți, este rezumată în scenă printr-un divertisment coregrafic, e greu să realizezi dimensiunea coșmarului. Paiatele Duncan, Macbett, Banco, Macol sunt sinistre pentru că inconsistența lor agresivă comandă și condamnă oameni. Dacă paiatele se joacă cu dansatorii, atunci asistăm la un divertisment pe care ni l-am dori ceva mai amuzant. Căderile de ritm nu provin din lentoare, se vorbește repede, mișcarea este alertă, dar redundanța stinge curiozitatea, clișeul periclitează satisfacția. După discursul asasin al lui Malco, finalul cu mineri cade într-un contingent străin, până în acest moment, sistemului de imagini din spectacol.

Ca de obicei, Beatrice Bleonț stăpânește cu autoritate mișcările de ansamblu, expresivitatea lor este maximă; decorul esențializat, costumele subtil anacronice, ilustrația muzicală complementară acțiunii, toate acestea alcătuiesc ramele unui spectacol de mare amploare, cu ambiții enorme. Paradoxul marilor proiecte este că, de îndată ce realizarea este puțin sub propriile așteptări, ea cade sub toate așteptările. Altfel spus, când vrei mult, nu poți greși puțin.

Ar fi poate o nedreptate judecarea performanțelor actricești în afara pretențiilor regizorale. Întrucât toată lumea seamănă cu toată lumea și fiecare poate fi celălalt, este evident că actorilor li s-a impus un stil comun, eficient în etalarea similitudinilor, prea puțin diferențiat pentru a se putea sesiza episodicele victorii individuale. Mai neascultător, mai nuanțat și cu inițiative personale a fost George Motoi. Am apreciat inițiativele. Claudiu Bleonț și Marius Bodochi joacă “în oglindă” și găsirea numitorului comun compune o realitate stranie, conformă convenției spectacolului. Ambii au evitat magia răului, ca și vrăjitoarele-soții. Derizoriul imaginat de Ionescu devine banal, accidental, un artificiu care nu ia foc. În absența viziunii tragice, nici comedia nu decolează.

Îmi vine să spun, împreună cu unul dintre personaje: “Tot ce se întâmplă e contrariul a ceea ce vrei să se întâmple”.

Magdalena Boiangiu

Ritmuri pentru nunți colective

NUNTĂ CU RĂPIRI după Nunta de A. P. Cehov (traducerea: M. Sorbul și N. Al. Toscani) și Frumoasele Sabine de Leonid Andreev (traducerea: Tatiana Nicolescu) ● TEATRUL ODEON ● Data reprezentației: 24 martie 2000 ● Regia, coregrafia și ilustrația muzicală: Beatrice Bleonț ● Scenografia: Constantin Ciubotariu ● În distribuție: Liviu Timuș, Virginia Rogin, Mirela Dumitru, Marian Lepădatu, Nicolae Urs, Laurențiu Lazăr, Olga Bucătaru, Florin Dobrovici, Mircea Constantinescu, Dumitru Bogomaz, Eugen Ungureanu, Mihai Danu, Geo Costiniu, Mugur Arvunescu, Liana Mărgineanu, Ana Trofin, Elvira Deatcu, Sidonia Ganea, Angela Ioan, Rodica Mandache, Crina Matei, Isabela Neamțu, Jeanine Stavarache, Carmen Tănase, Ioan Băținaș, Constantin Cojocar, Mircea N. Crețu, Nicolai Ivănescu, Radu Panamarenco.

Acum vreo opt ani, pe când era încă studentă, Beatrice Bleonț ne invitase la o Nuntă cehoviană în variantă cvasi-kusturiciană, de un farmec nebun și-un pitoresc pe măsură. Actorii erau și ei studenți, spațiul de joc permitea publicului să fie aproape de masa nuntașilor (s-a jucat într-o cârciumă din Oradea, de exemplu), iar spectacolul te prindea în plasa ritmurilor sale ca un *macho* hotărât să nu-ți dea drumul până la sfârșitul tangoului în care te-a târât